

POSTANOWIENIE

Dnia 22 listopada 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Monika Koba

w sprawie z wniosku A. P.
przy uczestnictwie C. P. i W. T.
o stwierdzenie zasiedzenia,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 22 listopada 2018 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawczynie
od postanowienia Sądu Okręgowego w B.
z dnia 28 listopada 2017 r., sygn. akt II Ca (...),

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) zasądza od wnioskodawczynie na rzecz uczestnika W. T.
kwotę 1350 (jeden tysiąc trzysta pięćdziesiąt) złotych tytułem
zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 28 listopada 2017 r. Sąd Okręgowy w B. oddalił apelację wnioskodawczynie A. P. od postanowienia Sądu Rejonowego w C. z dnia 14 lipca 2017 r. oddalającego jej wniosek o stwierdzenie zasiedzenia do wspólności majątkowej małżeńskiej udziału w 1/3 własności gospodarstwa rolnego położonego w K. przy ul. K.

W motywach rozstrzygnięcia wyjaśnił, że podzielił stanowisko Sądu Rejonowego, że wnioskodawczynie nie udowodniła, by posiadała samoistnie sporną nieruchomość w zakresie udziału W. T. przez okres 30 lat przed datą złożenia przez uczestnika postępowania wniosku o zniesienie współwłasności.

Orzeczenie to zostało zaskarżone skargą kasacyjną przez wnioskodawczynię. Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazała, że jest ona oczywiście uzasadniona, ponieważ w toku postępowania apelacyjnego i podejmowanych czynności decyzyjnych związanych z wydaniem zaskarżonego orzeczenia nie została zrealizowana zarówno funkcja rozpoznawcza jak i kontrolna Sądu drugiej instancji, zaś rozstrzygnięcie w istocie sprowadza się do uznania ustaleń i wniosków Sądu Rejonowego za własne.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną uczestnik postępowania W. T. wniósł o odmowę przyjęcia jej do rozpoznania ewentualnie oddalenie skargi oraz zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, którego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości, wykraczającymi poza indywidualny interes skarżącego, a mającymi swoje źródło w interesie publicznym. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze kasacyjnej okoliczności uzasadniające jej przyjęcie do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie. Cel wymagania określonego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty tylko przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania.

Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance wymienionej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wymaga wykazania niewątpliwej, widocznej *prima facie*, bez konieczności głębszej analizy, sprzeczności orzeczenia z zasadniczymi i nie podlegającymi różnej wykładni przepisami albo jego wydania w wyniku oczywiście błędnej, widocznej bez głębszej analizy prawniczej wykładni lub niewłaściwego zastosowania prawa. Natomiast skarżący przedstawiając, jako

okoliczność uzasadniającą rozpoznanie skargi kasacyjnej „oczywiste naruszenie prawa” powinien wykazać kwalifikowany charakter tego naruszenia (por. m. in.: postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100 i z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49).

Skonfrontowanie zaskarżonego orzeczenia z uzasadnieniem wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie pozwala na stwierdzenie, by spełniona została przesłanka oczywistej zasadności skargi, o której mowa wyżej. Wnioskodawczyni pominęła, że Sąd Najwyższy w postępowaniu kasacyjnym jest związany podstawą faktyczną zaskarżonego orzeczenia, a podstawą skargi nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów (art. 398³ § 3 i 398¹³ § 2 k.p.c.). Skarżąca zasady tej nie respektuje, wprost zarzucając w podstawach skargi naruszenie art. 233 § 1 w zw. z art. 231 k.p.c.

Istota zarzutów skargi, z którymi skarżąca wiąże jej oczywistą zasadność, polega na zakwestionowaniu poczynionych przez Sąd Okręgowy ustaleń faktycznych i oceny dowodów, z których wynika, że skarżąca uzyskała wraz z mężem samoistne posiadanie udziału w nieruchomości przysługującej jej bratu dopiero pod koniec roku 1987 r., co nie pozwalało na uwzględnienie wniosku, skoro uczestnik przerwał bieg terminu zasiedzenia występując w dniu 7 sierpnia 2015 r. o zniesienie współwłasności spornej nieruchomości. Uzasadnienie zaskarżonego orzeczenia nie potwierdza również tezy, że Sąd drugiej instancji nie zrealizował funkcji rozpoznawczej i kontrolnej. Skarżąca pomija, że w sytuacji, gdy sąd drugiej instancji - jak w rozpoznawanym przypadku - nie uzupełnia postępowania dowodowego, ani po rozważeniu zarzutów apelacyjnych, nie znajduje podstaw do zakwestionowania oceny dowodów i ustaleń faktycznych orzeczenia sądu pierwszej instancji, może te ustalenia przyjąć za podstawę faktyczną swojego rozstrzygnięcia.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego wielokrotnie wskazywano, że możliwe jest zasiedzenie idealnego udziału we współwłasności nieruchomości między współwłaścicielami, przy spełnieniu jednak ściśle określonych warunków. Przyjmuje się, że do takiej zmiany charakteru władztwa konieczne jest wyraźne

zamanifestowanie woli władania wyłącznie dla siebie i z wolą odsunięcia od realizacji praw do rzeczy innych współwłaścicieli ponad realizację uprawnień z art. 206 k.c. i uzewnętrznienie tej zmiany wobec innych współwłaścicieli. Surowe wymagania wobec współwłaściciela zmieniającego zakres posiadania samoistnego uzasadnione są bezpieczeństwem stosunków prawnych i ochroną własności, która narażona byłaby na uszczerbek, gdyby współwłaściciel - uprawniony do współposiadania całości mógł łatwo doprowadzić do utraty praw pozostałych współwłaścicieli, powołując się na zmianę swojej woli, a więc elementu subiektywnego (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 20 października 1997 r., II CKN 408/97, OSNC 1998, nr 4, poz.61, z dnia 11 października 2002 r., I CKN 1009/00, nie publ., z dnia 7 stycznia 2009 r., II CSK 405/08, nie publ., z dnia 29 czerwca 2010 r., III CSK 300/09, nie publ., z dnia 20 września 2012 r., IV CSK 117/12, nie publ., i z dnia 2 marca 2012 r., II CSK 249/11, nie publ.).

W konsekwencji, analiza wniosku, na tle podstaw skargi oraz motywów zaskarżonego orzeczenia, nie prowadzi do oceny, że stanowi ono konsekwencję jaskrawych błędów w podejmowanych działaniach procesowych czy wykładni prawa.

Z przytoczonych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie znajdując też okoliczności, które w ramach przedsądu jest obowiązany brać pod uwagę z urzędu.

O kosztach postępowania kasacyjnego uczestnika postępowania W. T. orzeczono na podstawie art. 520 § 3 w zw. z art. 391 § 1 w zw. z art. 398²¹ k.p.c. i § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 5 pkt 1 w zw. z § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (jedn. tekst: Dz. U. z 2018, poz. 265).

jw